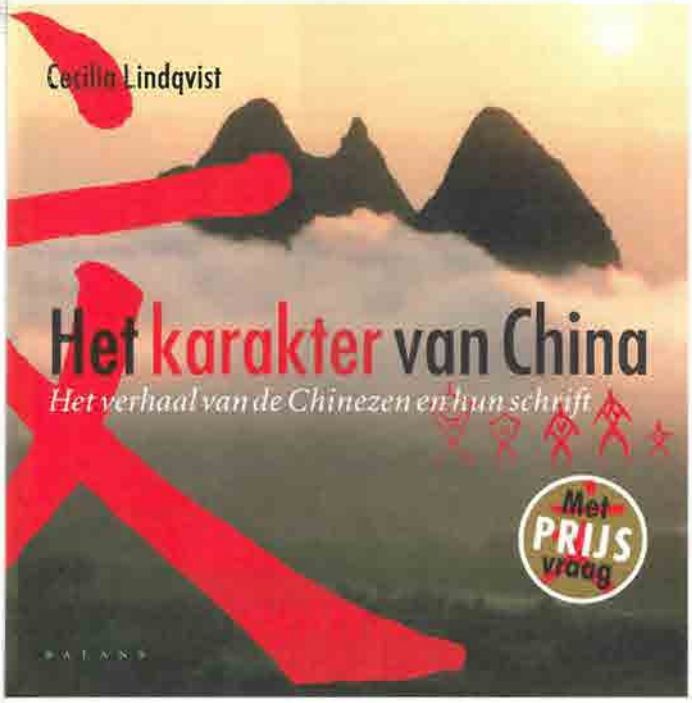
CECILIA LINDQVIST, *HET KARAKTER VAN CHINA. HET VERHAAL VAN DE CHINEZEN EN HUN SCHRIFT.* (BALANS: AMSTERDAM 2007) 392., PRIJS € 35,00.

Keizer Wilhelm II sprak in zijn beruchte Hunnenrede de verwachting uit dat zijn *Ostasiatisches Infanterie-Regiment* zo zou optreden dat geen Chinees het in duizend jaar zou wagen een Duitser scheef aan te kijken. Bij de Bokseropstand was de Duitse gezant in Beijng gedood en dus moesten die spleetogen een lesje in beschaving worden geleerd. Het was de tijd dat Europese mogendheden en Japan konden doen en laten wat ze wilden in China. Misschien is het nog te vroeg om de eenentwintigste eeuw uit te roepen tot 'eeuw van China', maar in ieder geval is het Rijk van het Midden bezig met een opmerkelijke *come back* en is - zacht gezegd- de verhouding tussen China en het Westen drastisch veranderd. China heeft de 'eeuw van Amerika' overleefd, zoals het de 'eeuw van Europa' heeft doorstaan; de Chinese cultuur lijkt door de - het moet gezegd- moeizame modernisering van de laatste 150 jaar, nu gerevitaliseerd.

Een van de constanten in de cultuur van China is het schrift. Het huidige schrift is gebaseerd op het schrift dat duizenden jaren geleden is ontstaan. En veel tekens van nu lijken sterk op de karakters van toen, zodat huidige Chinezen niet veel uitleg nodig hebben om ze te begrijpen. Kom daar met ons schrift eens om; voor de meeste Nederlanders zijn teksten uit de zestiende eeuw al onbegrijpelijk! Het Chinese tekenschrift biedt dus een unieke mogelijkheid het leven van Chinezen van vierduizend jaar geleden te lezen.

In de tijd dat China geteisterd werd door keizer Wilhelms beschavingswerk, ontdekte de schrijver Liu E oude karakters op, als drakenbeenderen bij apothekers verkochten, botten en schildpadhoorn. In 1903 publiceerde hij over zijn vondsten. De karakters waren aangebracht toen koningen van de Shang-dynastie, zo'n drieduizend jaar geleden, contact wilden maken met de geesten van hun overleden voorvaders. Deze orakelbeenderen kwamen in hun tempels en andere gebouwen terecht waaruit ze in de tijd van Liu E werden opgegraven om te worden vermalen tot medicijn. Uit de Song-dynastie (960-1279) stammen bronzen voorwerpen met daarop tekens. Het schrift op de bronzen en op de orakelbeenderen heeft een lange voorgeschiedenis dat duizenden jaren terug gaat.

Cecilia Linqvist vertelt aan de hand van deze tekens over de wereld waarin zij zijn ontstaan, zonder het zich op haar zoektocht al te gemakkelijk te maken. Hebben de in de oude tekens zichtbaar gestrekte armen van de vrouw alleen met vrouwelijke activiteiten als eten koken en kinderen verzorgen te maken of hebben ze ook betrekking op de ondergeschikte plaats van de vrouw in de Chinese samenleving? Want vrouwen waren volledig onderworpen aan hun man. Meisjes werden vaak meteen na hun geboorte buiten gelegd om te sterven en vaders noemden als hen gevraagd werd hoeveel kinderen ze hadden alleen het aantal zonen.

Het *karakter van China* brengt op een fascinerende wijze de mens van China, zijn omgeving en zijn schrift tot leven. Linqvist weet niet alleen als geen ander waar ze het over heeft, ze kan er bovendien, bijna terloops, onnadrukkelijk prachtig over schrijven. Een bijzonder boek dat ook nog eens fraai uitgegeven is.

Hans Pols